

Hyrwyddo therapi galwedigaethol: Strategaeth Ymchwil ac Arloesi

2025–2035

Cynnwys

Mae'r ddogfen hon yn cynnwys:

Rhagair gan Odeth Richardson a Karin Orman	3
Cyflwyniad.....	5
Beth ydym yn ei olygu wrth ymchwil ac arloesi?	7
Cyd-destun y DU ar gyfer ymchwil ac arloesi – heriau a chyfleoedd.....	9
Ein gweledigaeth ar gyfer ymchwil ac arloesi.....	13
Pedwar maes gweithredu	14
Sut y byddwn yn gweithredu ein Strategaeth Ymchwil ac Arloesi.....	18
Sut wnaethom ddatblygu ein Strategaeth Ymchwil ac Arloesi.....	20
Terminoleg ac iaith ddefnyddiol.....	21
Cyfeirnodau	23

Rhagair

Mae therapi galwedigaethol yn hanfodol ar gyfer iechyd, gofal cymdeithasol a lles cymdeithasol. Mae'n helpu unigolion i reoli eu hiechyd a chymryd rhan mewn gweithgareddau ystyrllon, gan leihau'r pwysau ar wasanaethau iechyd a gofal. Mae ymchwil ac arloesi yn gyrru ein proffesiwn, gan wella canlyniadau iechyd a chreu cyfleoedd gyrfa. Mae'r Strategaeth Ymchwil ac Arloesi newydd hon yn rhan o'n Strategaeth Gweithlu 10 mlynedd. Ei nod yw gwella gallu ein gweithlu i gymryd rhan mewn ymchwil a chymhwyso tystiolaeth yn ymarferol, gan wella ansawdd y gwasanaeth a lleihau anghydraddoldebau iechyd.

Ein gweledigaeth yw i'n haelodau fod yn newidwyr, gan hyrwyddo ymchwil ac arloesi. Gan gofleidio gwerthoedd tegwch, amrywiaeth a pherthyn, gyda'n gilydd byddwn yn hyrwyddo diwylliant o chwilfrydedd, cydweithredu a gwelliant parhaus i wella bywydau a lles pobl a chymunedau rydyn ni'n gweithio gyda nhw. Ein nod yw dylanwadu ar ddiwylliant cadarnhaol ar gyfer ymchwil ac arloesi ac adeiladu gallu a gallu ein gweithlu presennol a'n dyfodol i gofleidio ac ymgysylltu'n weithredol â gweithgareddau ymchwil, arloesi a gwella ansawdd.

Mae'r strategaeth hon ar gyfer gweithlu therapi galwedigaethol cyfan y DU, gan gynnwys ein gweithwyr cymorth, dysgwyr, ymarferwyr, addysgwyr, ymchwilwyr ac arweinwyr. Mae hefyd yn berthnasol i'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau a'r rhai sy'n cael mynediad at wasanaethau therapi galwedigaethol.

Trwy gydweithio ag unigolion â phrofiad byw a chydweithwyr o broffesiynau iechyd cysylltiedig, gallwn wella ein gwelededd a'n dylanwad, gan sicrhau mynediad teg i fuddsoddiad a seilwaith. Mae ymchwil ac arloesi yn ffynnu pan fydd pawb yn cymryd rhan, ac mae angen gweithlu sy'n gallu cynhyrchu a rhannu tystiolaeth mewn cylch parhaus o welliant.

Ymunwch â ni i hyrwyddo therapi galwedigaethol i yrru newid cadarnhaol a gwella bywydau.

Odeth Richardson (hi/hi)

Cadeirydd Cyngor BAOT a Bwrdd RCOT

Rhagair

Yn 2024, gwnaethom gyhoeddi ein Strategaeth Gweithlu Therapi Galwedigaethol sy'n gosod y proffesiwn ar gyfer 2035 a thu hwnt. Wrth wraidd y Strategaeth Gweithlu hon mae cydnabod pwysigrwydd dystiolaeth gadarn i sicrhau nid yn unig dyfodol y proffesiwn ond sut a ble rydym mewn sefyllfa fwyaf effeithiol ar draws addysg, iechyd a gofal cymdeithasol.

Mae'r ymadrodd 'gwybodaeth yn bŵer' yn cydnabod bod gwybodaeth yn caniatáu inni wneud pethau newydd ac esblygu. Mae'r Strategaeth Ymchwil ac Arloesi newydd hon yn nodi sut y gallwn weithio gyda'n gilydd, waeth beth fo'u lefel o ymarfer neu sector, i adeiladu'r dystiolaeth honno a harneisio ei phŵer. Gyda dros 48,000 o therapyddion galwedigaethol cofrestredig, a hefyd gweithwyr cymorth therapi galwedigaethol a dysgwyr, ynghyd â phobl sydd â phrofiad byw, gallwn i gyd gyfrannu at gyflawni hyn. Mae'r strategaeth a'r cynllun gweithredu tair blynedd yn amlinellu ein hymrwymiad fel y corff proffesiynol i arwain, ac hefyd i adeiladu capasiti a gallu, a siapio cyd-destun a diwylliant ymchwil ac arloesi mewn therapi galwedigaethol, ac mae angen i bawb ymrwymo. Dyma ein cyfle i ddatblygu mudiad proffesiynol sy'n disgwyl bod ein practis nid yn unig yn cadw i fyny ac yn cymhwyso tystiolaeth bresennol, ond rydym hefyd yn cyfrannu'n weithredol at ei dwf.

Rydym wedi sefydlu pileri allweddol o safonau HCPC, safonau proffesiynol RCOT, a Fframwaith Datblygu Gyrfa RCOT, ynghyd â chanllawiau ymchwil ac arloesi cenedlaethol AHP. Mae ein Strategaeth Ymchwil ac Arloesi ar fin lansio'r mudiad hwn a gyrru ein proffesiwn ymlaen.

Karin Orman

Cyfarwyddwr Ymarfer ac Arloesi, RCOT

Cyflwyniad

Mae therapi galwedigaethol yn chwarae rhan hanfodol mewn iechyd, gofal cymdeithasol a chymdeithas. Mae'n galluogi pobl i reoli eu hanghenion iechyd a gofal ac i wneud y galwedigaethau y maent eu heisiau, eu hangen ac sy'n hoffi eu gwneud. Galwedigaeth yw unrhyw weithgaredd sy'n cefnogi lles corfforol, meddyliol, emosiynol ac ysbrydol. Trwy helpu pobl i reoli eu hiechyd, mae'n arbed arian ac yn lleihau'r pwysau ar wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol. Gyda disgwyl cynllun iechyd 10 mlynedd newydd gan lywodraeth y DU yn 2025 sy'n canolbwyntio ar flaenoriaethu gwasanaethau y tu allan i'r ysbyty a strategaethau i gadw pobl yn iach ac atal salwch, mae therapi galwedigaethol yn allweddol i ddyfodol gwell i lawer o bobl. Rhaid ei gynnwys yn y cynllunio strategol a dyrannu adnoddau i reoli anghenion iechyd, addysg, tai a gofal yn y DU.

Mae ymchwil ac arloesi yn gyrru ein proffesiwn ymlaen i wella iechyd a lles pobl a chreu cyfleoedd twf ar gyfer eich gyrfa. Fel rhan o'n Strategaeth Gweithlu 10 mlynedd (RCOT 2024), nod y Strategaeth Ymchwil ac Arloesi hon yw adeiladu capasiti a gallu ein gweithlu presennol a'n dyfodol i gymryd rhan weithredol mewn ymchwil ac arloesi. Ein nod yw galluogi'r gweithlu therapi galwedigaethol i gynhyrchu ac integreiddio ymchwil a thystiolaeth yn y byd go iawn yn ymarferol, gan wella ansawdd a gofal gwasanaeth, a lleihau anghydraddoldebau iechyd. Trwy'r strategaeth hon, rydym wedi ymrwymo i gyflawni effaith drawsnewidiol a newid cynaliadwy, gan alluogi gwasanaethau sy'n cael eu harwain gan dystiolaeth ac arfogi therapyddion galwedigaethol gyda'r wybodaeth sydd ei hangen arnynt i ddarparu'r gwasanaethau gorau i'r bobl a'r cymunedau rydyn ni'n gweithio gyda nhw. Fe wnaethom gymryd ymagwedd gynhwysol a chyd-greu ein strategaeth gydag aelodau, rhanddeiliaid a phobl â phrofiad byw. Er ein bod wedi canfod bod llawer o'r rhwystrau hysbys i ymgysylltu ag ymchwil ac arloesi yn dal i fodoli, fel y nodwyd mewn strategaethau ymchwil a datblygu RCOT blaenorol (RCOT 2019, White & Creek 2007, Illot & White 2001), mae newid diwylliannol pendant tuag at yr angen i ddefnyddio dystiolaeth i gefnogi newid ac awydd i wella'r dystiolaeth ar gyfer therapi galwedigaethol.

Ar gyfer pwy mae'r strategaeth Ymchwil ac Arloesi hon?

Mae'r strategaeth hon yn berthnasol i weithlu therapi galwedigaethol y DU, gan gynnwys pob cam gyrfa, sector cyflogaeth a rolau swyddi gan gynnwys:

- gweithwyr cymorth
- dysgwyr (myfyrwyr presennol a phrentisiaid)
- ymarferyddion
- addysgwyr
- Academyddion Ymarferwyr Clinigol
- Ymarferwyr Gwella Ansawdd
- ymchwilwyr
- arweinwyr proffesiynol, polisi a gwasanaethau.

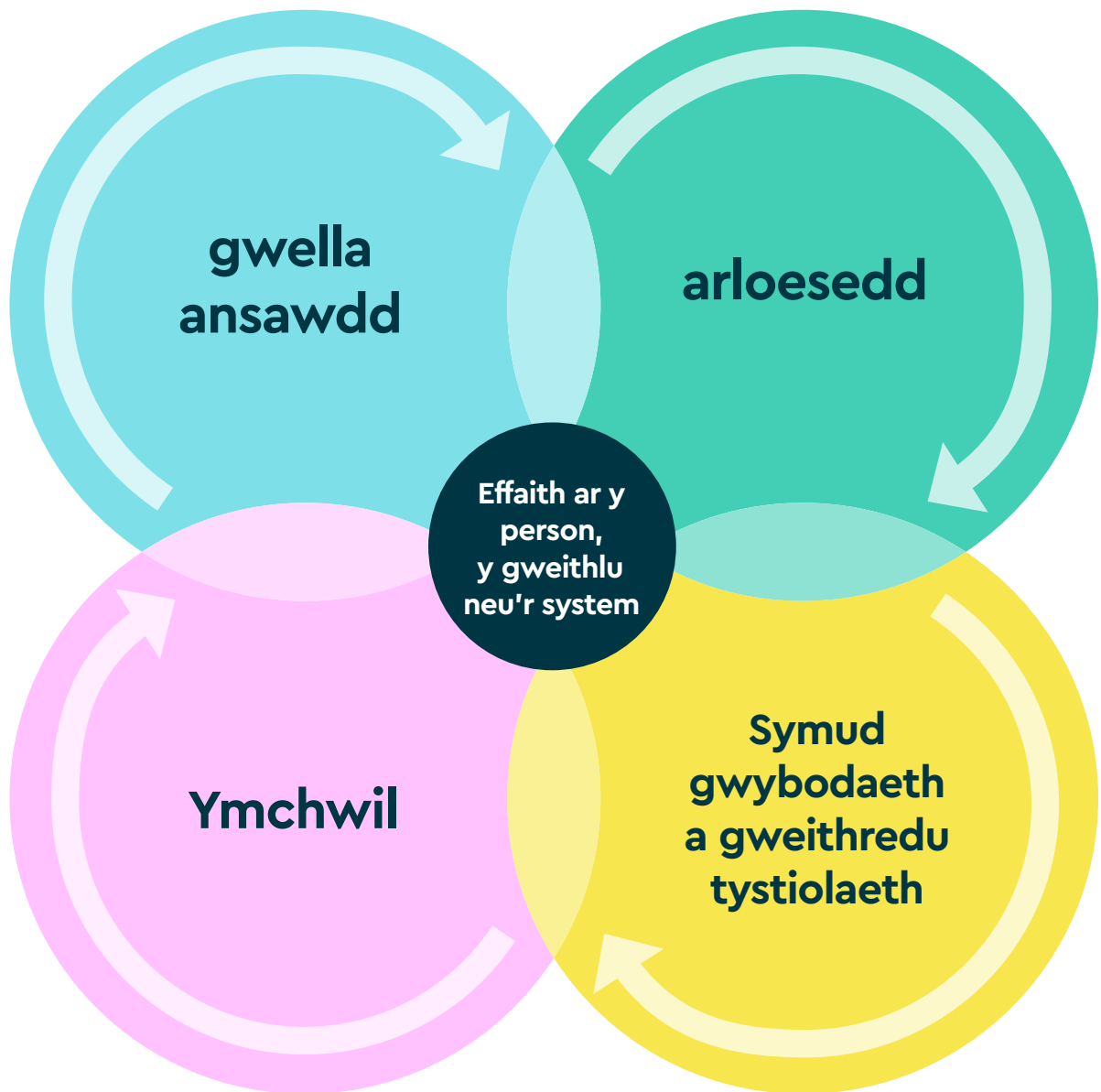
Mae hefyd yn berthnasol i wneuthurwyr penderfyniadau allweddol ac arweinwyr system sy'n comisiynu, ariannu, dylunio, trefnu a gwerthuso therapi galwedigaethol, a'r bobl sy'n cael mynediad at wasanaethau therapi galwedigaethol, eu teuluoedd a'u gofalmwyr a chymunedau. Trwy bartneru â phobl sydd â phrofiad uniongyrchol o dderbyn therapi galwedigaethol, yn ogystal â chydweithwyr o broffesiynau iechyd a gofal cysylltiedig, addysg a diwydiant, gallwn wella ein gwelededd, ein henw da a'n dylanwad. Bydd y cydweithrediad hwn yn ein helpu i sicrhau mynediad teg at fuddsoddiad a seilwaith, o fudd i bawb, gan gynnwys arweinwyr y dyfodol mewn ymchwil ac arloesi therapi galwedigaethol.

Busnes pawb yw ymchwil ac arloesi

Mae ymchwil ac arloesi yn ffynnu pan fydd pawb yn cymryd rhan oherwydd bod syniadau arloesol yn dod i'r amlwg nid o ychydig o ddewis, ond o ymrwymiad ar y cyd i chwilfrydedd a chynnydd. Mae angen gweithlu therapi galwedigaethol arnom sy'n gallu dod o hyd i, defnyddio a chynhyrchu tystiolaeth. Mae angen i ni rannu'r dysgu hwnnw'n eang gydag eraill mewn sicrhau cylch parhaus o wella ansawdd.

Beth ydym yn ei olygu wrth ymchwil ac arloesi?

Diffinnir ymchwil fel yr ymgais i greu gwybodaeth newydd gyffredinol neu drosglwyddadwy i ateb neu fireinio cwestiynau wedi'u diffinio'n glir gyda dulliau systematig a thrwyadl. Mae hyn yn eithrio archwiliadau o arferion a gwerthusiadau gwasanaeth (Awdurdod Ymchwil Iechyd y GIG, 2023).

Mae arloesedd yn cyfeirio at ddyfeisio (creu syniadau, cynhyrchion, gwasanaethau neu fodelau gofal newydd) a mabwysiadu (gweithredu'r hyn sydd wedi gweithio mewn mannau eraill) (Comisiwn Ansawdd Gofal, 2022).

Mae ymchwil ac arloesi yn gysylltiedig, gydag ymchwil yn aml yn arwain at arloesedd ac i'r gwrthwyneb. Gall arloesedd ddod i'r amlwg o'r canfyddiadau, darganfyddiadau neu fewnwelediadau a gafwyd trwy weithgareddau ymchwil. Yn yr un modd, gall arloesi yrru ymchwil bellach trwy greu heriau, cyfleoedd neu ffyrdd newydd ar gyfer archwilio ac entrepreneuriaeth. Mae'r bartneriaeth hon yn gyrru cynnydd trwy droi syniadau ymchwil yn gymwysiadau ymarferol a chreu heriau newydd ar gyfer ymchwil bellach. Mae'r berthynas hon yn meithrin gwelliant parhaus, mynd i'r afael â phroblemau cymhleth a datblygu atebion effeithiol. Mae'n pontio'r bwlch rhwng ymchwilwyr ac ymarferwyr, gan hyrwyddo ymarfer rhyngddisgyblaethol a chyflymu'r broses o weithredu ymchwil yn ymarferol, gan wella canlyniadau iechyd, lles a gofal yn y pen draw (Addysg Iechyd Lloegr, 2022).

Mae Gwella Ansawdd (QI) yn cynnwys dull systematig a chydgyssylltiedig o ddatrys problem gan ddefnyddio dulliau ac offer penodol gyda'r nod o sicrhau gwelliant mesuradwy yn systemau iechyd a gofal cymdeithasol y DU (Jones, Kwong & Warburton 2021, t3). Trwy ei ddull systematig a thystiolaeth, mae QI yn darparu fframwaith cadarn ar gyfer cyfieithu tystiolaeth ymchwil ac arloesedd yn ymarferol wrth gynhyrchu gwybodaeth leol werthfawr. Mae'r trylwyredd methodolegol hwn yn galluogi sefydliadau gofal iechyd i dreialu, gwerthuso a gweithredu arloesiadau mewn ffyrdd sy'n ymateb i anghenion ac amgylchiadau lleol. Nod ymchwil yw creu gwybodaeth newydd i wella ymarfer, ond yn aml mae oedi rhwng cyhoeddi ymchwil a'i fabwysiadu'n eang, gan achosi oedi mewn buddion i bobl sy'n cael mynediad at wasanaethau (Collins 2018). Mae QI yn caniatáu i ddarparwyr iechyd a gofal addasu canfyddiadau ymchwil i'w cyd-destun lleol, i ddarganfod beth sy'n gweithio orau yn y lleoliad neu'r amgylchedd hwnnw, gan gynhyrchu gwybodaeth newydd. Mae'n defnyddio methodoleg systematig ar gyfer gweithredu a gwerthuso arloesedd. Mae QI ac ymchwil yn croesi mewn gwyddoniaeth gwella, sy'n astudio dulliau QI i sicrhau eu heffeithiolrwydd (Backhouse & Ogunlayi 2020) a gwyddoniaeth gweithredu sef yr astudiaeth o sut i gael canfyddiadau ymchwil ac arferion gorau a ddefnyddir mewn ymarfer bob dydd (Dolansky, Horvat Davey & Moore 2024).

Mae mobileiddio gwybodaeth yn cyfeirio at y broses o drosglwyddo, rhannu a chymhwyso tystiolaeth i yrru newid. Gallai'r dystiolaeth honno ddod o werthuso, arloesi neu ymchwil yn y byd go iawn. Mae gwerthusiad yn y byd go iawn yn pwysleisio mesur canlyniadau a deall gweithredu mewn lleoliadau ymarfer.

Yn y pen draw, effaith y gweithgareddau hyn yw canlyniadau gwell i bobl sy'n cael mynediad at wasanaethau, y gweithlu neu'r system maen nhw'n gweithio ynddi.

Cyd-destun y DU ar gyfer ymchwil ac arloesi

Heriau a chyfleoedd

Mae trawsnewid darparu iechyd a gofal cymdeithasol yn hanfodol i ddiwallu anghenion a disgwyliadau esblygol y cymunedau amrywiol a wasanaethir gan ymarferwyr therapi galwedigaethol (Strategaeth y Gweithlu RCOT, 2024). Mae ymchwil ac arloesi yn hanfodol wrth yrru gwelliannau trwy drawsnewid. Mae tystiolaeth yn dangos bod ymarfer a arweinir gan ymchwil ac sy'n seiliedig ar dystiolaeth yn gwella gallu'r gweithlu ac yn sicrhau gofal o ansawdd uchel (Slade et al., 2018, Chalmers et al., 2023).

Gall defnyddio offer strwythuredig i gasglu data effaith fod o fudd sylweddol i sefydliadau gofal iechyd a'r system iechyd ehangach (Holliday, Jones & Cook 2023) a defnyddio methodoleg gwella ansawdd systematig yn cefnogi arloesi a mabwysiadu. Ledled y DU, mae partneriaethau sy'n rhychwantu sawl sefydliad, megis systemau gofal integredig (ICSs) yn Lloegr, Cyd-fyrddau Integreiddio yn yr Alban, Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol Cymru a'r ICS yng Ngogledd Iwerddon, yn ceisio gyrru newid ar draws a rhwng sefydliadau a rhwydweithiau gan ddefnyddio dulliau gwella (Jones & Pereira 2023).

Mae gwella arbenigedd ymarfer gyda sgiliau ymchwil yn fwyaf effeithiol pan fydd sefydliadau yn trin ymchwil fel busnes craidd ac mae Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd (AHPs) yn gweld eu hymgysylltiad ymchwil yn werthfawr ac yn rhan annatod o'u rolau, nid fel tasg ychwanegol neu elitaidd (Matus et al., 2018). Pan fydd ymarferwyr a sefydliadau iechyd a gofal yn cymryd rhan mewn ymchwil, mae tebygolrwydd o wella eu perfformiad, hyd yn oed pan nad yw hynny wedi bod yn brif nod yr ymchwil (Boaz et al., 2015). Dangoswyd bod dulliau gwella yn cael effaith gadarnhaol ar ddiwylliant gweithle, ymreolaeth, boddhad swydd a datblygu sgiliau proffesiynol allweddol (Jones & Pereira 2023).

Mae blaenoriaethu meithrin gallu'r gweithlu therapi galwedigaethol mewn ymchwil ac arloesi yn hanfodol oherwydd ei fanteision niferus, megis gwell darparu gwasanaethau ac ansawdd i bobl sy'n cael mynediad at wasanaethau, cynnydd gyrfa a boddhad swydd i therapyddion, ac effeithiau cadarnhaol ehangach ar sefydliadau a chymdeithas (Chalmers et al., 2023, Jones & Pereira 2023, Comer et al., 2022, Addysg Iechyd Lloegr 2022, Newington et al., 2021).

Mae'r Fframwaith Galluoedd Ymchwil Amlbroffesiynol (GIG Lloegr 2024) yn darparu dull strwythuredig o ddatblygu sgiliau ymchwil o fewn un o'r pedwar piler ymarfer. Mae'n annog gweithwyr iechyd a gofal proffesiynol i integreiddio ymchwil yn eu gwaith beunyddiol. Mae'r

Fframwaith yn canolbwyntio ar weithwyr iechyd a gofal proffesiynol sy'n gweithio yn Lloegr ond mae'n cynnig cyfeirnod defnyddiol i'r tair gwlad arall. Rydym hefyd yn cefnogi defnyddio fframweithiau, gan gynnwys Fframwaith Datblygu Gyrfa RCOT, i lywio datblygiad sgiliau ymchwil ar bob lefel gyrfa. Fodd bynnag, gwyddom fod gwahaniaethau sylweddol, er enghraifft mewn rhyw, anabledd a hil, yn bodoli mewn mynediad at addysg, cyfleoedd datblygu a gyrfaedd sy'n gysylltiedig ag ymchwil ac arloesi. Mae AHPs yn aml yn cael llai o gyfleoedd o'i gymharu â meddygon a nyrsys, ac mae gwahaniaethau amlwg hefyd rhwng disgyblaethau AHP (Baltrucks & Callaghan 2018). Galwodd uwchgynhadledd a gynhaliwyd gan y Sefydliad Cenedlaethol ar gyfer Ymchwil Iechyd a Gofal (NIHR) ac Addysg Iechyd Lloegr yn 2022 (Watson 2022) am weithredu, cynghreiriad a chydweithrediad i hyrwyddo ymhellach ymgysylltu ag ymchwil a chyfleoedd gyrfa ar draws pob AHP i ddileu tangynrychiolaeth broffesiynol gydnabyddedig a gwella tegwch. Gan gydnabod y gwahaniaeth hwn, cyhoeddodd yr NIHR yn 2023 y bydd yn gwario £30 miliwn ychwanegol y flwyddyn i gynyddu cyfleoedd ymchwil i weithwyr gofal iechyd proffesiynol yn Lloegr, gan gynnwys therapyddion galwedigaethol, i gofleidio ymchwil yn eu gyrfaedd. Mae'n cynnwys cyllid ar gyfer ystod o raglenni gweithgarwch newydd (Sefydliad Cenedlaethol Ymchwil Iechyd a Gofal 2023).

Yn strategol, mae angen i'r gweithlu therapi galwedigaethol fanteisio i'r eithaf o'r cyfleoedd cyllido newydd a gynigir. Fodd bynnag, ni fydd cyllid yn unig yn cau'r bwlch. Mae graddio a lledaenu arloesedd o fewn y GIG, iechyd y cyhoedd a gofal cymdeithasol yn her gydnabyddedig a hirsefydlog (Albury et al, 2018). Mae angen gweithredu ar sawl lefel i gyflawni'r newid trawsnewidiol a amlinellir mewn dogfennau polisi cenedlaethol ledled y DU, gan gynnwys y rhai yn:

- **Lloegr** – Cynllun Hymor y GIG (GIG Lloegr 2019) a strategaethau cysylltiedig fel Strategaeth Proffesiynau Iechyd Perthynol Lloegr 2022-2027: AHPs Deliver (GIG Lloegr 2022), Strategaeth Ymchwil ac Arloesi AHP ar gyfer Lloegr (Addysg Iechyd Lloegr 2022), Strategaeth Gweithlu Gofal Cymdeithasol i Oedolion 2024 (Sgiliau ar gyfer Gofal 2024) a Against the Odds (Albury et al 2018)
- **Gogledd Iwerddon** – Ymchwil ar gyfer Gwell Iechyd a Strategaeth Gofal Cymdeithasol 2016-2025 (Yr Adran Iechyd, Gwasanaethau Cymdeithasol a Diogelwch y Cyhoedd 2016) a Strategaeth Ymchwil ac Arloesi AHP ar gyfer Gogledd Iwerddon (Adran Iechyd Gogledd Iwerddon, 2023)
- **Yr Alban** – Iechyd a Gofal Cymdeithasol yr Alban: Strategaeth Genedlaethol y Gweithlu (Llywodraeth yr Alban 2022) a Strategaeth Ymchwil a Datblygu ac Arloesi'r Alban 2021-2024 (GIG yr Alban 2022)
- **Wales** – A Healthier Wales (Llywodraeth Cymru 2021), Ymlaen – Welsh Research, Innovation and Improvement Strategy for Social Care 2024 to 2029 (Gofal Cymdeithasol Cymru 2024), Making research careers work: a review of career pathways in Health and Social Care in Wales (Ymchwil Iechyd a Gofal Cymru 2022); Fframwaith GIG Cymru ar gyfer Ymchwil a Datblygu – Materion Ymchwil (Ymchwil Iechyd a Gofal Cymru 2023) a'r Prosiect Blaenoriaeth cysylltiedig i ddatblygu cynllun gweithredu i gynyddu capasiti a gallu i wneud a defnyddio ymchwil yn y proffesiwn gofal iechyd nyrsio, bydwreigiaeth a 13 proffesiwn gofal iechyd cysylltiedig (i'w gyhoeddi yn 2025).

Mae gennym rôl allweddol yma wrth eirioli, dylanwadu a lobïo dros newid ym mhob un o'r pedair cenedl, ar draws pob sector, ond mae angen i bob aelod a rhanddeiliad hefyd gymryd camau ystyrlon ac effeithiol yn eu meysydd dylanwad.

Mae cyfle i'r gweithlu therapi galwedigaethol ar draws pedair gwlad y DU yn hanfodol, ond mae'r un mor bwysig mynd i'r afael â thangydnabyddiaeth sylweddol ymchwilwyr lleiafrifol, gan gynnwys menywod, pobl o liw, unigolion LGBTQIA+, pobl anabl a'r rhai sydd â hunaniaethau croestoriadol ymhlith y rhai sy'n derbyn cyllid grant (Gladstone et al, 2023). Canfu adroddiad, er bod cyfraddau llwyddiant grant cyffredinol ar gyfer dynion a menywod yn debyg, roedd gan ymgeiswyr Du, Asiaidd a lleiafrifoedd ethnig yn y DU gyfraddau llwyddiant sylweddol is o'i gymharu ag ymgeiswyr Gwyn, gydag ymgeiswyr Du yn profi'r cyfraddau llwyddiant isaf. Yn ogystal, roedd menywod ac ymgeiswyr Du, Asiaidd a lleiafrifoedd ethnig yn llai tebygol na dynion ac ymgeiswyr Gwyn i wneud cais am gynlluniau gwerth uwch (Wellcome, 2021). Er mwyn mynd i'r afael ag anghydraddoldeb mewn grantiau ymchwil, cyfleoedd i gefnogi arloesi a gyrfaedd i bobl o grwpiau lleiafrifol, mae angen dull amlochrog i greu amgylchedd cyllido ymchwil mwy teg lle gall pob ymchwilydd ffynnu.

Rydym yn cydnabod bod angen cymuned ymchwil ac arloesi amrywiol – mae'n hanfodol ein bod yn creu amgylcheddau teg sy'n galluogi ein holl weithlu, gan gynnwys rhai o grwpiau ymylol, pobl o liw, pobl LGBTQIA+ a phobl anabl i gyflawni eu potensial. Trwy ein Strategaeth Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Pherthyn (RCOT 2023), byddwn yn gweithio gydag aelodau, gwirfoddolwyr, dysgwyr, cydweithwyr, partneriaid a rhanddeiliaid i greu ymdeimlad o berthyn i'r diwylliant ymchwil ac arloesi amrywiol, dilys a grymuso rydyn ni'n ei adeiladu gyda'n gilydd.

Gall gosod blaenoriaethau ymchwil wneud y mwyaf o fanteision ymdrechion a buddsoddiad ymchwil. Fe wnaethom gyhoeddi'r deg prif flaenoriaeth ymchwil ar gyfer therapi galwedigaethol yn y DU yn 2021 (RCOT 2021) ac mae'r gymuned ymchwil therapi galwedigaethol wedi gwneud rhywfaint o gynnydd tuag at fynd i'r afael â'r blaenoriaethau hyn (Martin and Ward 2024). Fodd bynnag, mae mwy i'w wneud i ail-ffocysu ymdrechion ymchwil a hyrwyddo ymchwil therapi galwedigaethol sy'n cael ei yrru gan flaenoriaeth yn y dyfodol. Rydym yn cydnabod y cynnydd mewn cymwysiadau Deallusrwydd Artiffisial (AI) o fewn ymchwil ac arloesi ac mewn gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol yn ehangach, ac yn cefnogi defnyddio offer sy'n seiliedig ar AI yn foesegol ac yn dryloyw.

Yn y pen draw, mae ymchwil ac arloesi yn anelu at wella bywydau a lles y bobl a'r cymunedau rydyn ni'n gweithio gyda nhw. Ni allwn wneud hyn heb ddeall anghenion, heriau a blaenoriaethau y bobl hynny a gweithio gyda'n gilydd mewn partneriaeth â nhw. Mae Safonau'r DU ar gyfer Cynnwys y Cyhoedd (Partneriaeth Datblygu Safonau Cyfranogiad y Cyhoedd y DU 2019) a ddatblygwyd gan NIHR, Swyddfa Prif Wyddonwyr (CSO) yr Alban, Ymchwil Iechyd a Gofal Cymru ac Asiantaeth Iechyd y Cyhoedd Gogledd Iwerddon yn nodi fframwaith ar gyfer sut olwg sydd ar gyfranogiad da y cyhoedd mewn ymchwil ac mae'n addasadwy i wahanol sefyllfaoedd gan gynnwys arloesi.

Gall cyfranogiad ystyrion pobl sydd â phrofiad byw, eu teuluoedd a'u gofalmwyr wneud gwahaniaeth gwirioneddol i ymchwil ac arloesi iechyd a gofal. Fodd bynnag, mae angen i ni gefnogi'r gweithlu therapi galwedigaethol i alluogi'r lleisiau hynny i gael eu clywed ac mae angen newidiadau yn y ffordd y mae pobl sy'n cael mynediad at wasanaethau, cymunedau a'r cyhoedd yn ymwneud ac yn cymryd rhan mewn gweithgareddau ymchwil, arloesi a gwella ansawdd therapi galwedigaethol (Atkin, Thompson & Wood 2020). Mae'n bwysig ein bod yn annog ein hymchwilmwyr a'n harloeswyr i gymryd agwedd gynhwysol at gynnwys grwpiau sydd wedi'u tangynrychioli neu sydd wedi'u tangydnabod yn ein hymchwil ac arloesi, ond mae angen mwy o ymchwil arnom hefyd gan ac am anghenion a heriau penodol y grwpiau amrywiol o bobl sy'n cael mynediad at ein gwasanaethau.

Ynghyd ag argymhellion a fydd yn cefnogi newid i'r amgylcheddau lle mae therapyddion galwedigaethol yn gweithio, byddwn yn canolbwyntio ar gefnogi ein haelodau i ddatblygu eu sgiliau a'u hyder i ymgymryd â, gwerthuso a lledaenu gweithgareddau ymchwil, arloesi a gwella ansawdd. Mae angen brys i ganolbwyntio ar dwf, llwybrau gyrfa a sefydlogrwydd, cynaliadwyedd ac arweinyddiaeth o fewn ein cymuned ymchwil ac arloesi therapi galwedigaethol. Mae cyfle i ddylanwadu ar adolygu ac ehangu safonau dysgu a datblygu RCOT ar gyfer addysg cyn-gofrestru i sicrhau bod ymchwil ac arloesedd wedi'u hymgorffori'n gadarn mewn cwricwlwm a datblygu gyrfaedd cynnar, ynghyd â chyfleoedd ar gyfer ymchwil ac arloesi o fewn lleoliadau ymarfer.

Nid therapi galwedigaethol yw'r unig broffesiwn iechyd cysylltiedig sy'n ceisio mynd i'r afael â'r heriau hyn a gwneud y gorau o gyfleoedd ar gyfer cynnydd. Trwy weithio mewn partneriaeth â'n cydweithwyr iechyd proffesiynol cysylltiedig, cydweithwyr iechyd a gofal eraill mewn addysg, sefydliadau dielw a chwmnïau, mae gennym gyfle i sicrhau mwy o welededd, enw da a dylanwad ac i sicrhau mynediad cymesur i fuddsoddiad a seilwaith.

Ein gweledigaeth ar gyfer ymchwil ac arloesi

Ein gweledigaeth yw i'n haelodau fod yn newidwyr, gan hyrwyddo ymchwil ac arloesi. Gan gofleidio gwerthoedd tegwch, amrywiaeth a pherthyn, gyda'n gilydd byddwn yn hyrwyddo diwylliant o chwilfrydedd, cydweithredu a gwelliant parhaus i wella bywydau a lles pobl a'r cymunedau rydyn ni'n gweithio gyda nhw.

Ein nod yw dylanwadu ar ddiwylliant cadarnhaol ar gyfer ymchwil ac arloesi ac adeiladu capasiti a gallu ein gweithlu presennol a'n dyfodol i gofleidio ac ymgysylltu'n weithredol â gweithgareddau ymchwil, arloesi a gwella ansawdd. Byddwn yn gwneud hyn drwy ganolbwyntio ar ein pedwar maes blaenoriaeth o'n Strategaeth Gweithlu (RCOT 2024).

Optimeiddio therapi galwedigaethol

Byddwn yn:

- **cefnogi** ymarferwyr therapi galwedigaethol i fod yn newidwyr, gan ddefnyddio eu sgiliau a'u gwybodaeth i arwain a chyd-ddylunio cynhyrchion, ymyriadau a gwasanaethau arloesol sy'n gwella bywydau a lles pobl
- **hyrwyddo** modelau darparu gwasanaethau arloesol sy'n gwella mynediad at therapi galwedigaethol ac yn cyflawni ecwiti iechyd i bawb.

Cadw staff a datblygu gyrfa

Byddwn yn:

- **cefnogi a hyrwyddo** datblygiad pob ymarferydd therapi galwedigaethol, yn enwedig y rhai o gymunedau sydd wedi'u hymyllo a'u tangynrychioli yn hanesyddol, i fod lle maen nhw eisiau bod, ym mhob cam o'u gyrfa
- **meithrin** gallu, hyder a gallu ein proffesiwn i ymgorffori arweinyddiaeth, dysgu, ymchwil ac arloesedd mewn ymarfer.

Dangos gwerth ac effaith

Byddwn yn:

- **adeiladu** ein tystiolaeth o'r byd go iawn ac ymchwil ar gyfer therapi galwedigaethol a chyfiawnhau buddsoddiad yn y gweithlu therapi galwedigaethol drwy fesur yr effaith
- **gweithio** gyda'n harweinwyr i gyflwyno'r achos dros sut a ble i ddefnyddio ein harbenigedd i ychwanegu'r gwerth mwyaf i bobl a'u teuluoedd, y system iechyd a gofal ehangach ac i osgoi prinderau critigol o fewn y gweithlu therapi galwedigaethol.

Cynllunio gweithlu effeithiol

Byddwn yn grymuso'r gweithlu therapi galwedigaethol i:

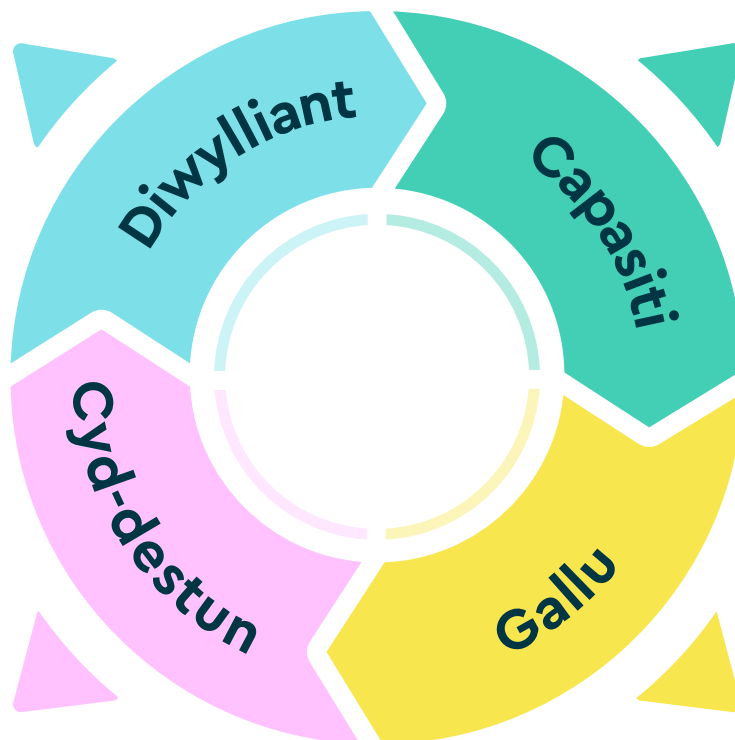
- **gyfrannu** at, cael mynediad at, a defnyddio y data a'r deallusrwydd cynllunio gweithlu sydd ar gael iddynt
- **defnyddio'r** data a'r deallusrwydd i wneud penderfyniadau gwybodus am eu safle o fewn y systemau iechyd a gofal cymdeithasol.

Pedwar maes gweithredu

Wedi'i alinio â pholisïau a strategaethau ymchwil ac arloesi cenedlaethol eraill, mae ein Strategaeth Ymchwil ac Arloesi yn cynnwys pedwar maes gweithredu i gyflawni ein nod. Mae'r rhain yn rhyng-ddibynnol ac yr un mor bwysig i gyflawni effaith drawsnewidiol a newid cynaliadwy.

Diwylliant (credoau, gwerthoedd ac ymddygiad) o ddisgwyliad o fewn y gweithlu therapi galwedigaethol bod ymchwil ac arloesi yn fusnes pawb.

Capasiti (argaeledd ac ymgysylltu) y gweithlu therapi galwedigaethol cyfan i weithredu ymchwil ac arloesi yn ymarferol ynghyd â phobl sydd â phrofiad byw.

Cyd-destun (sefyllfa neu amgylchedd) i'r gweithlu therapi galwedigaethol gael mynediad cyfartal at gefnogaeth gynaliadwy, seilwaith a buddsoddiad ar gyfer ymchwil ac arloesi.

Gallu (sgiliau a gwybodaeth) unigolion i ymgymryd a chyflawni rhagoriaeth mewn gweithgareddau ymchwil ac arloesi, rolau, gyrfaedd ac arweinyddiaeth.

Capasiti

- lobïo am gyllid a chyfleoedd datblygu gyrfa ym mhob maes ymarfer therapi galwedigaethol, gan gynnwys swyddi academiaidd ymarferwyr clinigol a rolau cyflawni gweithredu ymchwil ac arloesedd
- ymgymryd â dylanwadu strategol ar gyllidwyr, gan gynnwys elusennau ym mhob un o'r pedair gwlad yn y DU
- gweithio mewn partneriaeth â'r Gymuned ar gyfer Ymchwil Proffesiynau Iechyd Perthynol (CAHPR) a rhwydweithiau eraill, i ddatblygu llais cryfach i AHPs trwy lobïo ac ymgychu gyda'n gilydd
- dylanwadu ar gynllunio'r gweithlu o ran rolau swyddi a chyfleoedd arwain
- nodi a hyrwyddo cyfleoedd datblygu gyrfa ar bob lefel, gan gynnwys cyfrifoldebau ymchwil ac arloesi, llwybrau, secondiadau, llwybrau gyrfa sylweddol, rolau academiaidd ac arweinyddiaeth ymarferwyr clinigol
- annog cyfranogiad y gweithlu therapi galwedigaethol cyfan i gymryd rhan mewn ymchwil ac arloesi.

Gallu

- dylanwadu ar y cwricwlwm therapi galwedigaethol cyn-gofrestru drwy'r safonau dysgu a datblygu RCOT diwygiedig ac estynedig ar gyfer addysg cyn-gofrestru (i'w cyhoeddi yn 2026) fel bod graddedigion newydd yn hyderus mewn sgiliau ymchwil ac arloesi
- darparu cymorth wedi'i dargedu i'n dysgwyr therapi galwedigaethol i'w helpu i ddeall ac ymgysylltu ag ymchwil ac arloesi
- creu cymunedau ar-lein cefnogol sy'n galluogi therapyddion galwedigaethol gyrfa gynnwys i wneud cais a datblygu eu sgiliau ymchwil ac arloesi
- nodi anghenion dysgu a datblygu ar gyfer datblygiad proffesiynol parhaus a hyrwyddo cyfleoedd i aelodau
- cefnogi'r gwaith o ddatblygu a defnyddio fframweithiau i lywio cynllunio a datblygiad ymchwilwyr i sicrhau eu bod yn diwallu anghenion ein proffesiwn
- cefnogi ein haelodau i wneud defnydd o AI mewn gweithgareddau ymchwil ac arloesi
- cefnogi ein haelodau i ddeall sut i ddefnyddio data a gesglir yn rheolaidd i wella ansawdd
- cefnogi ein haelodau i ddeall gwerth gwerthuso economaidd mewn ymchwil a gwella ansawdd
- annog y defnydd o fethodolegau gwella systematig o fewn meysydd ymarfer newydd a datblygol
- cefnogi ein haelodau i ddysgu am a defnyddio methodolegau ac offer systematig ar gyfer gwella ansawdd
- rhoi cyfle i'n haelodau ddatblygu ymddygiadau arweinyddiaeth ymchwil ac arloesi
- adeiladu ein cymuned ymchwil lle gall aelodau ddatblygu hyder, cefnogi a dysgu oddi wrth ei gilydd

Gallu

- adeiladu ein cymuned arloesi lle gall aelodau gyda'n gilydd ddysgu am arwain newid
- cefnogi defnydd gweithredol o dystiolaeth ac adnoddau cysylltiedig, gyda ffocws penodol ar oblygiadau ar gyfer ymarfer
- gwneud tystiolaeth therapi galwedigaethol yn fwy hygyrch, amserol a pherthnasol ar gyfer penderfyniadau a llunio polisiau sy'n seiliedig ar dystiolaeth
- datblygu a lledaenu synthesau tystiolaeth ymchwil, adolygiadau cyflym a chanllawiau sy'n seiliedig ar dystiolaeth i gefnogi gwelliant
- gweithio mewn partneriaeth â CAHPR a rhwydweithiau eraill i ddatblygu a rhannu adnoddau
- parhau i ariannu gweithgarwch ymchwil ac arloesi drwy Gronfa Ymchwil ac Arloesi RCOT
- cefnogi ein haelodau i ddeall a chydabod rhwystrau i gynhwysiant
- eirioli dros gyfranogiad ystyrion pobl â phrofiad byw, a chymunedau amrywiol mewn gweithgareddau ymchwil ac arloesi, a chefnogi ein haelodau i wneud hyn
- arfogi ein haelodau i yrru newid cynaliadwy sy'n creu effaith gadarnhaol sy'n parhau ac yn esblygu
- dathlu a hyrwyddo ein gweithgareddau ymchwil ac arloesi.

Cyd-destun

- ymgorffori egwyddorion ein Strategaeth Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Pherthyn ym mhopeth a wnawn
- cefnogi a datblygu ein haelodau sy'n ymgymryd â rolau gwirfoddol cymunedol wrth gyflawni'r Strategaeth Ymchwil ac Arloesi
- eirioli dros ymchwil deg, hygyrch, gynhwysol (FAIR) fel bod gan y gweithlu therapi galwedigaethol yr un cyfleoedd â phroffesiynau iechyd a gofal eraill
- gweithio mewn partneriaeth â'r Gymuned ar gyfer Ymchwil Proffesiynau Iechyd Perthynol (CAHPR) i ddatblygu ymgyrch ar gyfer ymchwil FAIR
- eirioli dros fynediad cyfartal i rolau a chyfleoedd ymchwil i'r rhai sydd â nodweddion gwarchodedig ym mhob un o'r pedair gwlad yn y DU
- hyrwyddo cyllid ac ymchwil sy'n gwella canlyniadau iechyd a lles i bobl lleiafrifol a hanesyddol sydd wedi'u tangynrychioli ac sydd wedi'u tangydnabod
- cefnogi darparwyr rhaglenni therapi galwedigaethol cyn-gofrestru i fodloni'r safonau gofynnol ar gyfer profiad addysg ymchwil ac arloesi fel y'u diffinnir yn y safonau dysgu a datblygu RCOT diwygiedig ac estynedig ar gyfer addysg cyn-gofrestru (i'w cyhoeddi yn 2026)

Cyd-destun

- cydnabod a rhannu arfer da mewn addysg ymchwil ac arloesi drwy ein cymunedau ar-lein
- annog a chefnogi datblygiad partneriaethau rhwng darparwyr gwasanaethau addysg uwch a therapi galwedigaethol
- eirioli dros fwy o therapyddion galwedigaethol a gynrychiolir mewn fforymau ar lefel leol, rhanbarthol a chenedlaethol ar gyfer uwch arweinwyr ymchwil ac arloesi
- cryfhau partneriaethau gyda phartneriaid a rhanddeiliaid presennol ar draws y pedair gwlad
- datblygu partneriaethau allanol newydd gyda chwmnïau ac elusennau ar draws pob sector sy'n cyd-fynd â'n gwerthoedd
- ymrwymo i gynaliadwyedd amgylcheddol mewn mentrau ymchwil ac arloesi therapi galwedigaethol
- hyrwyddo ymchwil sy'n cael ei yrru gan flaenoriaeth ac ail-ganolbwyntio sylw ar y 10 prif flaenoriaeth ar gyfer ymchwil therapi galwedigaethol yn y DU.

Diwylliant

- cydnabod gwahaniaethau rhwng cenhedloedd y DU, tra'n dylanwadu ar adnoddau systematig ar gyfer ymchwil ac arloesi ar draws pob sector
- galluogi mynediad at fodelau rôl ac archwilio cyfleoedd mentora
- cefnogi a galluogi ein dysgwyr i gymryd rhan mewn cyfleoedd ymchwil ac arloesi o fewn lleoliadau ymarfer
- darparu cefnogaeth sefydliadol ar gyfer ymgysylltu rhwng arweinwyr ymchwil ac arloesi trwy ein cymunedau ar-lein
- cefnogi a galluogi ein haelodau i gynnwys pobl sydd â phrofiad byw, eu teuluoedd a'u gofalgwyr mewn cyd-gynhyrchu ymchwil ac arloesi
- cefnogi arweinwyr o fewn sefydliadau i ddeall budd ymchwil ac arloesi a gallu mynegi'r effaith
- dylanwadu ar y gweithlu therapi galwedigaethol i newid canfyddiadau o ymchwil ac arloesi o 'dymuno' i 'hanfodol' trwy gydol eu gyrfa.

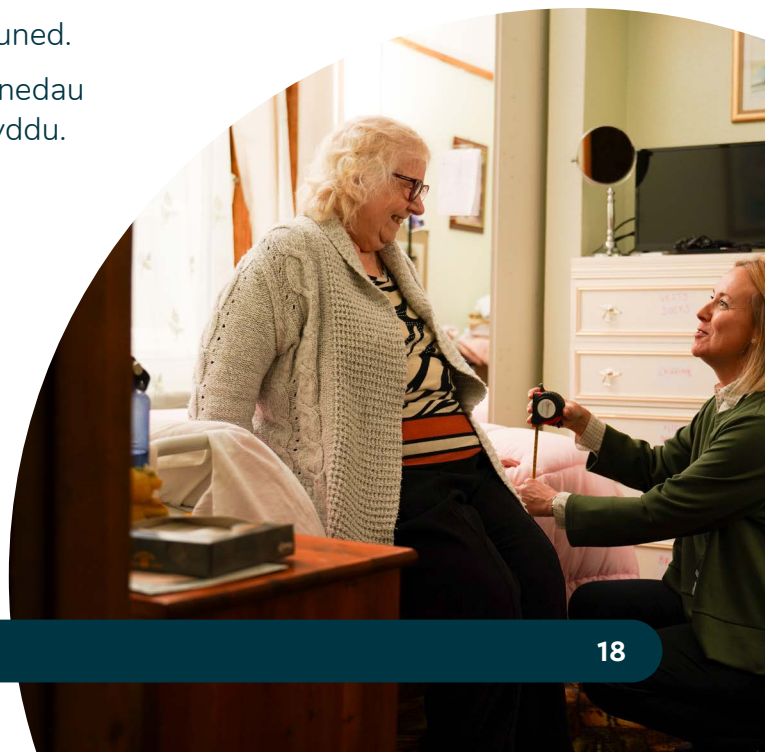
Sut y byddwn yn gweithredu ein Strategaeth Ymchwil ac Arloesi

Mae ein strategaeth yn amlinellu sut y byddwn yn cefnogi'r gweithlu therapi galwedigaethol i ddatblygu ac integreiddio tystiolaeth o ymchwil, arloesi a gwella ansawdd yn ymarferol. Byddwn yn gweithredu'r strategaeth hon trwy gyfres o gynlluniau gweithredu tair blynedd. Mae'r cyntaf sy'n cwmpasu 2025–2028 ar gael yn www.rcot.co.uk.

Bydd y cynlluniau gweithredu yn berthnasol i'r grwpiau canlynol.

Pobl sy'n cael mynediad at wasanaethau, eu teuluoedd a'u gofalwyr a'r cyhoedd ehangach

- Hyrwyddo ymchwil ac arloesi sy'n hyrwyddo canlyniadau iechyd a lles gwell i bawb, gan gynnwys pobl lleiafrifol a hanesyddol sydd wedi'u tangynrychioli ac sydd wedi'u tangydnabod.
- Cynnwys pobl â phrofiad byw ar draws y pedair cenedl.
- Cymryd rhan mewn cyd-gynhyrchu ystyrlon a phriodol.
- Harneisio profiad byw i archwilio'n greadigol asesiadau, ymyriadau a thechnolegau newydd.
- Hyrwyddo cynrychiolaeth amrywiol o bob cymuned.
- Hyrwyddo mynediad at gyfranogiad gan gymunedau sy'n anaml iawn eu clywed/hawdd eu hanwybyddu.

Unigolion

- Cynllunio datblygiad eich gyrfa.
- Cefnogi trafodaethau yn ystod goruchwyliaeth neu arfarnu.
- Adeiladu eich chwilfrydedd, eich gallu a'ch hyder.
- Gwneud ymrwymiad i integreiddio ymchwil ac arloesi mewn ymarfer bob dydd a rhannu eich dysgu.
- Mynd i'r afael ag anghenion dysgu sut i weithio gyda chymunedau sydd wedi'u tangynrychioli, mewn ymchwil ac arloesi.

Rheolwyr/arweinwyr gwasanaeth a thîm

- Cynllunio swyddi.
- Datblygu disgrifiadau swydd.
- Cynllunio'r gweithlu.
- Gosod y diwylliant ar gyfer ymchwil ac arloesi yn eich tîm.
- Cynllunio datblygiad proffesiynol parhaus (DPP).
- Nodi cyfleoedd i fyfyrwyr a phrentisiaid gymryd rhan mewn ymchwil ac arloesi a rhannu eu dysgu wrth ymgymryd â dysgu seiliedig ar ymarfer.

Arweinwyr o fewn sefydliadau neu systemau

- Meithrin diwylliant sy'n gwerthfawrogi ac yn cefnogi ymgysylltiad ag ymchwil ac arloesi ym mhopeth rydych chi'n ei wneud a rhannu dysgu.
- Galluogi gweithgarwch ymchwil ac arloesi, goresgyn rhwystrau i ymgysylltu o fewn timau a gwasanaethau rydych chi'n eu harwain.
- Datblygu polisïau a phrosesau i gefnogi ymchwil ac arloesi.
- Comisiynu, ariannu, dylunio, trefnu neu werthuso therapi galwedigaethol.

Darparwyr rhaglenni addysg

- Cynllunio neu adolygu canlyniadau dysgu a chynnwys rhaglenni astudio academiaidd.
- Dylunio cyfleoedd DPP eraill.
- Datblygu cyfleoedd lleoli ymarfer ymchwil ac arloesi.

Sut wnaethom ddatblygu ein Strategaeth Ymchwil ac Arloesi

Mae ein strategaeth wedi cael ei llywio gan y gweithlu therapi galwedigaethol ledled y DU, gan gynnwys ein haelodau, pobl â phrofiad byw, aelodau o'u teuluoedd a'u gofalwyr, cydweithwyr RCOT a rhanddeiliaid eraill.

Fe wnaethom ddatblygu ein strategaeth trwy gyfres o weithdai llunio strategaeth genedlaethol, ac arolwg ar-lein. Dilynwyd hyn gan drafodaeth ac ymgynghori â'n Grŵp Cynghori Ymchwil ac Arloesi RCOT, grwpiau cynghori, fforymau rhwydweithiau y DU a'r cenedloedd i ddatblygu ein gweledigaeth, ein cwmpas a'n cynnwys ar gyfer y strategaeth a'r cynllun gweithredu.

Hoffem ddiolch i bawb a helpodd i lunio'r strategaeth hon a byddant yn arwain ein gwaith yn y dyfodol, yn enwedig aelodau ein grŵp cynghori ymchwil ac arloesi – Helen Atkin, Maria Avantaggiato-Quinn, Mary Birken, Emily Corrigan, Meg Donohue, Alice Gair, Julian Jeyasingh Jacob, Clair Le Boutillier, Linda du Preez, Nadia Mansour, Isaac Samuels, Vimal Sriram, Emma Underwood, Sienna-Mae Yates.

Terminoleg ac iaith ddefnyddiol

Mae **system iechyd a gofal** yn disgrifio system sy'n cynnwys pob sefydliad, pobl a gweithredoedd sydd â ffocws ar hyrwyddo, adfer neu gynnal iechyd a lles ei phoblogaethau. Rydym wedi defnyddio'r system fel llaw-fer ar gyfer system iechyd a gofal yn y strategaeth ar adegau.

Mae **arloesi** yn cyfeirio at ddyfeisio (creu syniadau, cynhyrchion, gwasanaethau neu fodelau gofal newydd) a mabwysiadu (gweithredu'r hyn sydd wedi gweithio mewn mannau eraill).

Mae **hunaniaeth groestoriadol** yn gysyniad sy'n cydnabod sut mae gwahanol agweddau ar hunaniaethau cymdeithasol a diwylliannol person (er enghraifft, hil, rhyw, rhywioldeb, dosbarth) yn croestorri i greu dulliau unigryw o wahaniaethu a braint.

Gwyddoniaeth gwella yw'r astudiaeth o ddulliau Gwella Ansawdd i sicrhau eu heffeithiolrwydd.

Gwyddoniaeth gweithredu yw'r astudiaeth o sut i gael canfyddiadau ymchwil ac arferion gorau a ddefnyddir mewn ymarfer bob dydd.

Mae **mobileiddio gwybodaeth** yn cyfeirio at y broses o drosglwyddo, rhannu a chymhwyso tystiolaeth i yrru newid. Gallai'r dystiolaeth honno ddod o werthuso, arloesi neu ganfyddiadau ymchwil yn y byd go iawn.

Gweithlu therapi galwedigaethol yw'r term ar y cyd ar gyfer therapyddion galwedigaethol, gweithwyr cymorth a dysgwyr.

Dysgwr therapi galwedigaethol unigolyn sydd wedi'i gofrestru mewn rhaglen cyn-gofrestru therapi galwedigaethol, waeth pa lwybr mynediad i'r proffesiwn y mae'r dysgwr wedi'i gofrestru ynddo. Gall dysgwyr hefyd gael eu hadnabod fel myfyrwyr neu, yn achos rhaglenni cyn-gofrestru prentisiaethau, prentisiaid.

Mae **pobl sydd â phrofiad byw** o therapi galwedigaethol yn cyfeirio at unigolion sydd wedi derbyn gwasanaethau therapi galwedigaethol yn bersonol naill ai iddyn nhw eu hunain neu i rywun y maent yn eu cefnogi. Mae gan yr unigolion hyn wybodaeth a mewnwediadau uniongyrchol am effaith therapi galwedigaethol ar eu bywydau bob dydd o ran iechyd a lles. Gall eu profiadau ddarparu safbwyntiau gwerthfawr ar effeithiolrwydd ymyriadau OT, heriau a wynebier a'r daith gyffredinol o adferiad neu addasu.

Mae **Gwella Ansawdd (QI)** yn cynnwys dull systematig a chydgyssylltiedig o ddatrys problem gan ddefnyddio dulliau ac offer penodol i sicrhau gwelliant mesuradwy mewn systemau iechyd a gofal cymdeithasol. Mae'n defnyddio dull systematig a thystiolaeth ac yn darparu fframwaith cadarn ar gyfer cyfieithu tystiolaeth ymchwil ac arloesedd yn ymarferol tra'n cynhyrchu gwybodaeth leol werthfawr. Mae'r trylwyrdd methodolegol hwn yn galluogi sefydliadau gofal iechyd i dreialu, gwerthuso a gweithredu arloesiadau mewn ffyrdd sy'n ymateb i anghenion ac amgylchiadau lleol.

Mae **ymchwil** yn ceisio creu gwybodaeth drosglwyddadwy newydd trwy fynd i'r afael â chwestiynau wedi'u diffinio'n glir gyda dulliau systematig a thrwyadl.

Mae **gwerthusiad yn y byd go iawn** yn pwysleisio mesur canlyniadau a deall gweithredu mewn lleoliadau ymarfer. Gallai hyn gynnwys archwilio, gwerthuso gwasanaeth neu adborth boddhad gwasanaeth.

Mae **rhanddeiliaid a phartneriaid** yn cyfeirio at sefydliadau neu unigolion sydd â diddordeb yn y proffesiwn neu sy'n gallu dylanwadu neu weithio ar y cyd â ni. Er enghraifft, Prif Swyddogion / Cynghorwyr Proffesiynau Iechyd Perthynol, arweinwyr AHP ac adrannau'r llywodraeth sydd â chyfrifoldeb am iechyd, gofal cymdeithasol ac addysg, cyllidwyr ymchwil, prifysgolion, sefydliadau dielw a gwirfoddol, fel elusennau, mentrau cymdeithasol, a grwpiau cymunedol, a chwmnïau sy'n cyd-fynd â'n gwerthoedd.

Mae **comisiynwyr lefel system a gwneuthurwyr penderfyniadau** yn arweinwyr sy'n cynllunio, dyrannu adnoddau a chyllid a monitro gwasanaethau o fewn system iechyd a gofal cymdeithasol.

Albury D, Beresford T, Dew S, Horton T, Illingworth J, Langford K (2018) Against the odds: successfully scaling innovation in the NHS. [London]: Innovation Unit Press. Available at: <https://www.innovationunit.org/wp-content/uploads/Against-the-Odds-Innovation-Unit-Health-Foundation.pdf> Accessed on 20.09.24.

Atkin H, Thomson L, Wood O (2020) Co-production in research: co-researcher perspectives on its value and challenges. [Online]. British Journal of Occupational Therapy, 83(7), 415-417. doi: 10.1177/0308022620929542

Backhouse A, Ogunlayi F (2020) Quality improvement into practice. [Online]. BMJ, 368: Article ID m865. doi: 10.1136/bmj.m865

Baltruks D, Callaghan P (2018) Nursing, Midwifery and allied health clinical academic research careers in the UK. London: Council of Deans of Health. Available at: [Nursing-midwifery-and-allied-health-clinical-academic-research-careers-in-the-UK.pdf](#) Accessed on 05.02.25.

Boaz A, Hanney S, Jones T, Soper B (2015) Does the engagement of clinicians and organisations in research improve healthcare performance: a three-stage review. [Online]. BMJ Open, 5(e009415). doi: 10.1136/bmjopen-2015-009415

Care Quality Commission (2022) Innovation and why it is important. [London]: Care Quality Commission. Available at: <https://www.cqc.org.uk/publications/themes-care/innovation-why-it-important> Accessed on 20.9.24.

Chalmers S, Hill J, Connell L, Ackerley S, Kulkarni A, Roddam H (2023) The value of allied health professional research engagement on healthcare performance: a systematic review. [Online]. BMC Health Services Research, 23: Article ID 766. doi: 10.1186/s12913-023-09555-9

Collins B (2018) Adoption and spread of innovation in the NHS. [London]: The King's Fund. Available at: https://www.healthinnovationyh.org.uk/wp-content/uploads/2020/08/Adoption_and_spread_of_innovation_NHS.pdf Accessed on 20.09.24.

Comer C, Collings R, McCracken A, Payne C, Moore A (2022) Allied health professionals' perceptions of research in the United Kingdom national health service: a survey of research capacity and culture. [Online]. BMC Health Services Research, 22: Article ID 1094. doi: 10.1186/s12913-022-08465-6

Department of Health Northern Ireland (2023) AHP research and innovation strategy for Northern Ireland. Belfast: Department of Health. Available at: <https://www.health-ni.gov.uk/publications/ahp-research-and-innovation-strategy-northern-ireland> Accessed on 09.10.24.

Department of Health, Social Services and Public Safety (2016) Research for Better Health & Social Care: A Strategy for Health & Social Care Research and Development in Northern Ireland (2016-2025). [Belfast]: Department of Health, Social Services and Public Safety. Available at: <https://research.hscni.net/publication/strategy-hsc-rd-2016-2025> Accessed on 09.10.24.

Dolansky MA, Horvat Davey C, Moore SM (2024) Research and Practice in Quality Improvement and Implementation Science: The Synergy for Change Model. [Online] Journal of Nursing Care Quality, 39(3), 199-205. doi: 10.1097/NCQ.0000000000000760

Gladstone J, Schipper L, Hara-Msulira T, Casci T (2023) Equity and inclusivity in research funding: barriers and delivering change. [Online]. Oxford: University of Oxford. Available at: <http://dx.doi.org/10.5287/bodleian:KZjBY77pO>

Health Education England (2022) Allied Health Professions' Research and Innovation Strategy for England. [s.l]: Health Education England. Available at: <https://www.hee.nhs.uk/our-work/allied-health-professions/enable-workforce/allied-health-professions%E2%80%99-research-innovation-strategy-england> Accessed on 20.09.24.

- Health and Care Research Wales, Social Care Wales, Health Education and Improvement Wales (2022) Making research careers work: a review of career pathways in health and social care in Wales. [s.l.]: Health and Care Research Wales, Social Care Wales, Health Education and Improvement Wales. Available at: https://healthandcaredresearchwales.org/sites/default/files/2022-02/making_research_careers_work_eng.pdf Accessed on 20.09.24.
- Health and Care Research Wales (2023) Research Matters: What Excellence Looks Like in NHS Wales. [s.l.]: Health and Care Research Wales. Available at: https://healthandcaredresearchwales.org/sites/default/files/2023-07/NHS_RD_Framework-FINAL_eng.pdf Accessed on 20.09.24.
- Holliday J, Jones N, Cooke J (2023) Organisational benefits of undertaking research in healthcare: an approach to uncover impact. [Online]. BMC Research Notes, 16: Article ID 255. doi: 10.1186/s13104-023-06526-5
- Ilott I, White E (2001) College of Occupational Therapists' research and development strategic vision and action plan. British Journal of Occupational Therapy, 64(6), 270–277.
- Jones B, Kwong E, Warburton W (2021) Quality improvement made simple. [London]: The Health Foundation. Available at: <https://doi.org/10.37829/HF-2021-105> Accessed on 22.11.24.
- Jones B, Pereira P (2023) A guide to making the case for improvement. [London]: The Health Foundation. Available at: https://www.health.org.uk/sites/default/files/upload/publications/2023/A%20guide%20to%20making%20the%20case%20for%20improvement_0.pdf Accessed on 20.09.24.
- Martin AK, Ward G (2024) Refocusing research: A mixed methods study to evaluate utilisation of the top 10 priorities for occupational therapy research in the United Kingdom. [Online]. British Journal of Occupational Therapy, 87(5), 270-280. doi: 10.1177/03080226241228098
- Matus J, Walker A, Mickan S (2018) Research capacity building frameworks for allied health professionals – a systematic review. [Online]. BMC Health Services Research, 18: Article ID 716. doi: 10.1186/s12913-018-3518-7
- Newington L, Wells M, Adonis A, Bolton L, Bolton Saghdaoui L, Coffey M (2021) A qualitative systematic review and thematic synthesis exploring the impacts of clinical academic activity by healthcare professionals outside medicine. [Online]. BMC Health Services Research, 21: Article ID 400. doi: 10.1186/s12913-021-06354-y
- NHS England (2019) The NHS Long Term Plan. [London]: NHS England. (Version 1.2 with corrections). Available at: <https://www.longtermplan.nhs.uk/wp-content/uploads/2019/08/nhs-long-term-plan-version-1.2.pdf> Accessed on 20.09.24.
- NHS England (2022) The AHP Strategy for England: AHPs Deliver. [London]: NHS England. Available at: <https://www.england.nhs.uk/wp-content/uploads/2022/06/allied-health-professions-strategy-for-england-ahps-deliver.pdf> Accessed on 20.09.24.
- NHS Health Research Authority (2023) UK Policy Framework for Health and Social Care Research. London: Health Research Authority. Available at: <https://www.hra.nhs.uk/planning-and-improving-research/policies-standards-legislation/uk-policy-framework-health-social-care-research/uk-policy-framework-health-and-social-care-research/> Accessed on 22.11.24.
- NHS National Services Scotland [2022] Research, Development and Innovation Strategy 2021-2024. [s.l.]: [National Services Scotland]. Available at: https://www.nss.nhs.scot/media/2465/rdi-report_final_06012022.pdf Accessed on 20.09.24.
- NHS England (2023) Multi-professional Practice-based Research Capabilities Framework. [London]: NHS England Available at: <https://healtheducationengland.sharepoint.com/b:/s/APWC/EV1Gj9InkcFAtqfCGMtOveQB5eNb0NXnbGWfZOsBJqNAfw?e=5RhZ14> Accessed on 20.09.24.
- National Institute for Health and Care Research (2024) Plan knowledge mobilisation. [s.l.]: [s.n.]. Available at: <https://www.nihr.ac.uk/research-funding/application-support/plan-knowledge-mobilisation#one> Accessed on 09.10.24.
- National Institute for Health and Care Research (2023) Extra £30m a year to boost research careers for healthcare professionals. [s.l.]: [s.n.]. Available at: <https://www.nihr.ac.uk/news/extra-30m-a-year-to-boost-research-careers-for-healthcare-professionals/34213> Accessed on 11.09.24.
- Royal College of Occupational Therapists (2019) Royal College of Occupational Therapists' Research and Development Strategy 2019-2024. [London]: Royal College of Occupational Therapists. Available at: <https://www.rcot.co.uk/node/2421> Accessed on 11.09.24.
- Royal College of Occupational Therapists (2021) Identifying research priorities for occupational therapy in the UK: what matters most to the people accessing and delivering services? [London]: Royal College of Occupational Therapists. Available at: <https://www.rcot.co.uk/identifying-research-priorities-occupational-therapy-uk> Accessed on 20.09.24.

Royal College of Occupational Therapists (2023) Equity, Diversity and Belonging Strategy 2024–2027. [London]: Royal College of Occupational Therapists. Available at: <https://www.rcot.co.uk/EDBstrategy> Accessed on 20.09.24.

Royal College of Occupational Therapists (2024) Occupational Therapy Workforce Strategy 2024–2035. [London]: Royal College of Occupational Therapists. Available at: <https://www.rcot.co.uk/workforce-strategy> Accessed on 20.09.24.

Scottish Government (2022) National Workforce Strategy for Health and Social Care in Scotland. Edinburgh: Scottish Government. Available at: <https://www.gov.scot/binaries/content/documents/govscot/publications/strategy-plan/2022/03/national-workforce-strategy-health-social-care/documents/national-workforce-strategy-health-social-care-scotland/national-workforce-strategy-health-social-care-scotland/govscot%3Adocument/national-workforce-strategy-health-social-care-scotland.pdf> Accessed on 20.09.24.

Social Care Wales (2024) Ymlaen: The research, innovation and improvement strategy for social care 2024 to 2029. [Cardiff]: [Social Care Wales]. Available at: <https://socialcare.wales/about-us/ymlaen-the-research-innovation-and-improvement-strategy-for-the-social-care-sector-2024-to-2029> Accessed on 20.09.24.

Skills for Care (2024) A Workforce Strategy for Adult Social Care in England. Leeds: Skills for Care. Available at: <https://www.skillsforcare.org.uk/Workforce-Strategy/Home.aspx> Accessed on 01.10.24.

Slade SC, Philip K, Morris ME (2018) Frameworks for embedding a research culture in allied health practice: a rapid review. [Online]. Health Research Policy and Systems, 16: Article ID 29. Available at: <https://doi.org/10.1186/s12961-018-0304-2>

UK Public Involvement Standards Development Partnership [c2019] UK standards for public involvement. [s.l.]: [s.n.]. Available at: <https://sites.google.com/nihr.ac.uk/pi-standards/home> Accessed on 20.09.24.

Watson J (2023) NIHR-HEE AHP Research Summit Final Report and Recommendations. [s.l.]: Health Education England. Available at: https://cahpr.org.uk/wp-content/uploads/2024/02/nihr-hee_ahp_research_summit_final_report.pdf Accessed on 07.01.25.

Wellcome Trust (2021) Grant funding data report 2019/20. London: Wellcome Trust. Available at: https://cms.wellcome.org/sites/default/files/2021-03/Report_Wellcome_Grant_Funding_data_2019-20.pdf Accessed on 20.09.24.

Welsh Government (2021) A Healthier Wales: Our Plan for Health and Social Care. Cardiff: Welsh Government. Available at: <https://www.gov.wales/sites/default/files/publications/2021-09/a-healthier-wales-our-plan-for-health-and-social-care.pdf> Accessed on 08.01.25.

White E, Creek J (2007) College of Occupational Therapists' research and development strategic vision and action plan: 5-year review. [Online]. British Journal of Occupational Therapy, 70(3), 122–128. Available at: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/030802260707000305>

Ni yw RCOT, Coleg Brenhinol y Therapyddion Galwedigaethol. Rydym wedi hyrwyddo'r proffesiwn a'r bobl y tu ôl iddo ers dros 90 mlynedd; a heddiw, rydym yn ffynnu gyda dros 36,000 o aelodau.

Ddoe a nawr, rydyn ni yma i helpu i gyflawni datblygiadau sy'n newid bywydau ein haelodau, y bobl maen nhw'n eu cefnogi a chymdeithas yn gyffredinol.

rcot.co.uk